

การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

Sustainable Tourism Development:

A Case Study of Patong Beach Kathu District Phuket Province

อนุพงศ์ มุทธราอิศ (Anupong Muttaraid)

มหาวิทยาลัยชินวัตร (Shinawatra University)

Email: powerpupgril@hotmail.com

Received September 30, 2018; Revised October 15, 2018; Accepted September 15, 2019

Abstract

The objective of this research is to study the identity of Patong Beach, Kathu District Phuket in terms of the cooperation between the public and private sectors including the civil society for the sustainable tourism development, and the management process of tourism and tourism-related activities in correspondence with the sustainable practices in order to propose the measures to develop and manage the tourism of Patong Beach, Kathu District Phuket. This study is the qualitative study which employs the in-depth interview as the research tool. The interview is conducted with interviewees from the public and private sectors. The result is appropriately formed in which is ensured by the interviewees. The researcher provides and arranges the opinion sharing via the group discussion. The result shows that the organizations attempt to give support and develop the tourism however lack the effective coordination and cooperation between the sectors and no mechanisms to promote the effective communication between the organizations. The proper working platform is the cooperative work from three organizations which are the public and private sectors, and the civil society. The public sector is still a key player in working meanwhile the private sector and civil society plays the role of base which the state agencies use for decision making. The significance of this platform is the core model which implements the Sufficiency Economy by using three pillars and two conditions in order to understand the basis of cooperative working and the sustainable tourism development.

Keywords: Development, Sustainable Tourism, Phuket Province

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบอัตลักษณ์ของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ในความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รวมถึงกระบวนการจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มาจากภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการ เพื่อนำผลที่ได้มาสรุปเป็นรูปแบบที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความชัดเจนและแสดงความคิดเห็นด้วยการจัดสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าหน่วยงานมีความต้องการที่จะช่วยเหลือ และพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ยังขาดการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างภาคส่วน และไม่มีเวทีให้แต่ละหน่วยงานสามารถสื่อสารซึ่งกันและกันได้รูปแบบที่เหมาะสม คือการทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างสามองค์กร คือ ภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม โดยแต่ละหน่วยงานเข้าร่วมทำงานร่วมกัน โดยให้ภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักในการทำงาน โดยมีภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นเหมือนฐานเพื่อให้หน่วยงานหลักตัดสินใจโดยความสำคัญของรูปแบบนี้เป็นแกนกลางของโมเดล คือการนำหลักการบริหาร เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยใช้หลักการ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข เพื่อให้เข้าใจถึงหลักการของการทำงานร่วมกัน และหลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอีกด้วย

คำสำคัญ: การพัฒนา, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, จังหวัดภูเก็ต

บทนำ

จังหวัดภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวของไทยที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีสิ่งน่าดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากมายจนมีคำขวัญว่า “ไข่มุกอันดามัน สวรรค์เมืองใต้ หาดทรายสีทอง สองวีรสตรี บารมีหลวงพ่อแช่ม” (Phuket Province, 2015) ทุก ๆ ปีมีนักท่องเที่ยวนับล้านคนจากทั่วโลกมาเที่ยวชมความสวยงามของเกาะแห่งนี้ ดังจะเห็นได้จากในปี 2552 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวภูเก็ตจำนวน 2,385,215 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 741,343 คน และมีปริมาณนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากในปี 2554 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 6,290,577 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 2,600,462 คน (Tourism Authority of Thailand, 2015a)

อีกทั้งผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวไทยที่เป็นที่นิยมของชาวต่างชาติ โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ปี 2558 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 69 ประเทศ พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่ชาวต่างชาตินิยม 10 อันดับแรก ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล อันดับที่ 1 คือ หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่ อันดับที่ 2 เกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี อันดับที่ 3 หาดพิทยา จังหวัดชลบุรี อันดับที่ 4 อัลดาซาร์ คาบาเร่ต์ จังหวัดชลบุรี และอันดับที่ 5 หาดป่าตอง จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น (Tourism Authority of Thailand, 2015b)

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าจังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก ตรงกันข้ามปัญหาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่ได้รับการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต

สำหรับจังหวัดภูเก็ตมีการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) 1 แห่ง, เทศบาลนคร 1 แห่ง, เทศบาลเมือง 2 แห่ง, เทศบาลตำบล 9 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 6 แห่ง รวม

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

ทั้งหมด 19 แห่ง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญจาก 3 ส่วนสำคัญ ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ซึ่งมีปรากฏอยู่ภายใต้กรอบแนวความคิดของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และถูกพูดถึงในหลายงานวิจัย เช่น Middleton & Hawkins (1998); Swarbrooke (1999); France (1997) & Holden (2000) โดยประเด็นหนึ่งที่พบเห็นได้โดยส่วนมาก คือความจำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือจาก 3 ส่วนสำคัญข้างต้น โดยต้องคำนึงถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีส่วนประกอบคือ การพัฒนา การต่อเนื่อง และความสมดุล งานวิจัยทั้งหลายจะมีความเห็นที่ตรงกัน ถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นต้องได้รับความร่วมมือจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอใช้โอกาสนี้ในการทำการศึกษถึงการร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบอัตลักษณ์ของตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต ในความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
2. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวของตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยความร่วมมือระหว่างไตรภาคีในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในจังหวัดภูเก็ตผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาครอบคลุมเกี่ยวกับการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันลักษณะและบริบทของการท่องเที่ยวเมืองป่าตอง ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยวเมืองป่าตองและการหารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองโดยการเปรียบเทียบรูปแบบการท่องเที่ยวของไทยกับต่างประเทศ

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อยืนยันความเป็นจริง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแต่ละส่วน ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ผู้บริหารเทศบาลเมืองป่าตอง และสมาชิกสภาเทศบาลเมืองป่าตอง ผู้แทนชุมชนในพื้นที่ ผู้แทนนักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากภาคราชการ ผู้แทนจากภาคเอกชน และผู้แทนจากเทศบาลเมืองป่าตอง จากนั้นผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อนำมากำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภาครัฐภาคเอกชน และนักวิชาการ แล้วนำผลที่ได้มาสรุปเป็นรูปแบบที่เหมาะสม โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความชัดเจนและแสดงความคิดเห็นด้วยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา คือ พื้นที่ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ จังหวัดภูเก็ต

ขอบเขตด้านระยะเวลา เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2559 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Robert et al. (1995) กล่าวว่า เป็นไม่ได้ที่จะนิยามหรือวัดความยั่งยืนอย่างชัดเจน ความยั่งยืนบ่งบอกถึงดุลยภาพด้านกิจกรรมของมนุษย์ซึ่งอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ สังคม และสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมโดยคณะกรรมการบรันด์แลนด์ (Brundtland Report) หรือคณะกรรมการโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาบ้านที่กว่า โดยทั่วไปแล้วความยั่งยืนด้านการท่องเที่ยวเป็นความปรารถนาและเป้าหมายมากกว่าวัตถุประสงค์ที่วัดหรือบรรลุผลได้ โดยธรรมชาติแล้ว สิ่งแวดล้อมในสภาพที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง วิวัฒนาการและความยั่งยืนไม่สามารถที่จะระบุได้ด้วยความพยายามในการคาดเดาถึงความเปลี่ยนแปลงโดยในความหมายของ Robert หมายถึงความเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการในระยะยาว แต่การดูแลเรื่องการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอาจจะไม่มีความจำเป็นที่จะต้องตั้งเป้าในระยะหลักร้อยปี แต่เริ่มจากการสร้างความยั่งยืนจากระยะสั้น เพื่อให้เกิดผลกระทบในระยะยาว

การพัฒนาอย่างยั่งยืน

McIntosh et al. (1995) อธิบายถึงกรอบความคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืนไว้อย่างน่าสนใจ ว่าการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้รับความสนใจและได้รับการยอมรับเป็นอย่างมากเมื่อไม่นานมานี้ (ช่วงปี 1995) และได้แทรกซึมอยู่ในทุกระดับของการพัฒนาการท่องเที่ยว จากท้องถิ่นจนถึงระดับโลก ซึ่งมีความแพร่หลายเพราะวิธีการที่ยึดถือการรักษามาตรฐานของชีวิตที่เรามีอยู่ในปัจจุบัน โดยตระหนักว่าเราไม่สามารถเอาเปรียบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างที่เรเคยกระทำในอดีตได้อีก

การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Middleton & Hawkins (1998) นิยามการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนว่าเป็นการบรรลุผล มีความสอดคล้องกันของจำนวนและประเภทของนักท่องเที่ยว และผลกระทบสะสมของกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งการปฏิบัติในการบริการทางธุรกิจ สามารถดำเนินไปสู่อุณหภูมิที่คาดการณ์ได้โดยไม่เกิดความเสียหายต่อคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในการทำกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งก็ยังเป็นการพูดถึงประเด็นของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนในเพียงบางมุมเท่านั้น

ในขณะที่ Swarbrooke (1999) สรุปถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่นิยามไว้ในการประชุม Globe 90 ที่ประเทศแคนาดาว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและยังได้ตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างออกไปของเจ้าของพื้นที่ ซึ่งมีการคุ้มครองและการอนุรักษ์ด้วยหลายสาเหตุสำคัญเพื่อคนรุ่นต่อไปในอนาคต การท่องเที่ยวเช่นนี้หมายถึงการบริหารจัดการทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อรับมือกับผลกระทบเชิงลบ สังคม และทัศนียภาพในเวลาเดียวกัน ก็สามารถปกป้องวัฒนธรรม เอกอัครราชทูต และระบบนิเวศ ซึ่งได้ขยายขอบเขตของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ได้ดี หากแต่ยังคงมีความสับสนระหว่างคำว่าการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism)

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

World Tourism Organization: WTO (2004) ระบุว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนควรใช้ทรัพยากรทางสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยว รักษาระบบนิเวศที่จำเป็น และช่วยอนุรักษ์มรดกทางธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนควรที่จะเคารพต่อลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น อนุรักษ์สิ่งก่อสร้างและมรดกทางวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตของพวกเขา รวมทั้งคำนึงถึงทางประเพณี และนำไปสู่ความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรมและการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยิ่งไปกว่านั้น การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนต้องนำไปสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน การดำเนินการทางเศรษฐกิจระยะยาว นำมาซึ่ง

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

ผลประโยชน์ทางสังคมและเศรษฐกิจต่อทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม รวมถึงการจ้างงานที่แน่นอนและโอกาสที่จะมีรายได้ และการบริการสังคมในชุมชนท้องถิ่นและนำไปสู่การมีฐานะที่ดีขึ้น

สอดคล้องกับการท่องเที่ยวแห่งอังกฤษและกลุ่มงานแผนกการจ้างงาน (English Tourist and the Employment Department Group, 1991) ได้ให้หลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่ได้รับการยอมรับโดยรัฐบาลอังกฤษ และแนวทางที่ได้รับการวางไว้อย่างดีจากการรายงานของคณะทำงานที่ได้รับมอบหมายด้านการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

- 1) สิ่งแวดล้อมมีคุณค่าที่แท้จริงในฐานะสมบัติทางการท่องเที่ยว ซึ่งคนรุ่นต่อไปจะได้ชื่นชมและการอนุรักษ์ในระยะยาวของมันไม่ควรที่จะถูกทำให้เสียหายด้วยความคิดแบบสั้น ๆ
- 2) การท่องเที่ยวควรที่จะได้รับการจัดการใหม่ด้วยกิจกรรมเชิงบวกที่มีศักยภาพเพื่อประโยชน์สำหรับชุมชนและสถานที่เช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยว
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมต้องได้รับการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว
- 4) การท่องเที่ยวต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากร มีผลร้ายหรือนำมาซึ่งผลกระทบที่ไม่อาจยอมรับได้ในอนาคต
- 5) กิจกรรมและการพัฒนาการท่องเที่ยวควรเคารพขอบเขต ธรรมชาติ และคุณลักษณะของสถานที่ในตำแหน่งที่ตั้งและ
- 6) ในสถานที่ต่าง ๆ ควรมีความกลมกลืนกันระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยว สถานที่และชุมชนท้องถิ่น

สรุปแล้วทฤษฎีของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะต้องคำนึงถึง 4 ขอบข่าย คือ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และชุมชน ในแต่ละปัจจัยมีรายละเอียดปลีกย่อย เช่น วัฒนธรรมและประเพณีอยู่ภายในขอบข่ายของสังคมเป็นต้น โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นต้องมีการครอบคลุมทั้ง 4 ปัจจัย และต้องมองในหลายระดับตั้งแต่ประเทศลงไปถึงระดับสถานที่นั้น ๆ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์และองค์ประกอบของการพัฒนาการท่องเที่ยว

McIntosh et al. (1995) สรุปว่าเป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว ว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวนั้นควรมีวัตถุประสงค์ในการสร้างโครงสร้างสำหรับการเพิ่มมาตรฐานในการดำเนินชีวิตสำหรับพลเมืองโดยผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว ซึ่งควรที่จะพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการพักผ่อนหย่อนใจสำหรับผู้มาเยือนและคนในพื้นที่ เช่นเดียวกันกับที่ควรที่จะสร้างความมั่นใจว่าประเภทของการพัฒนาศูนย์รวมนักท่องเที่ยวและรีสอร์ทนั้นเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของพื้นที่เหล่านั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวควรที่จะสร้างโปรแกรมการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรม สังคม และปรัชญาทางเศรษฐกิจของรัฐบาลและประชาชนในประเทศเจ้าบ้านหรือพื้นที่ และสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการในการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง

เมื่อเริ่มกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว มีความจำเป็นที่จะสร้างกฎเกณฑ์ในการพัฒนาโดยรวมในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อจะแน่ใจว่าเมื่อการพัฒนาเกิดขึ้นนั้นจะสอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและเป้าหมายในพื้นที่ เป็นการมองการณ์ไกลสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่อาจจะร่างกฎเกณฑ์ที่มีความ

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

เฉพาะเจาะจงมากขึ้นในการอธิบายถึงคุณลักษณะพื้นฐานของระดับ คุณภาพ และประเภทของการพัฒนาที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น การพัฒนาการท่องเที่ยวประกอบไปด้วยหลายองค์ประกอบ ซึ่งรวมถึงโครงการที่เกี่ยวกับการสร้างสิ่งก่อสร้าง (เช่น ตัวตึก) ความต้องการอื่น ๆ ก็มีเพียงทรัพยากรมนุษย์และเครื่องมือ (เช่น คำแนะนำสำหรับการล่องเรือแคนู ภายใต้การแยกประเภทของโปรแกรม) บางโครงการ เช่น โรงแรมและสิ่งดึงดูดใจทางการค้าเอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่วางแผน ในขณะที่ด้านอื่น ๆ เช่น ศูนย์บริการข้อมูลการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานไม่ได้เอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่วางแผน แม้ว่าในเวลาต่อมาสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้อาจจะไม่ทำให้เกิดรายได้ขึ้นโดยตรงหรืออาจจะแค่คุ้มทุนในทางการเงิน อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งที่สิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสินค้าทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้จากการศึกษาจากเอกสาร (Documentary Survey) และการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหารูปแบบการร่วมมือระหว่างไตรภาคี ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และเมื่อได้รูปแบบที่เหมาะสมแล้วผู้วิจัยจะใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงจากการวิจัยเชิงคุณภาพโดยจะดำเนินการวิจัยด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสังเกตการณ์ แบบมีส่วนร่วม (Active Participant Observation) ซึ่งทำให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์ชัดเจนในการนำไปใช้ต่อไปโดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้รายละเอียดและข้อมูลในเชิงลึกในการท่องเที่ยวเมืองป่าตองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันตามสภาพความเป็นจริงปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยวเมืองป่าตอง และรูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสำหรับเมืองป่าตองซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้กรอบคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อคิดเห็นที่มีต่อการท่องเที่ยวเมืองป่าตอง ปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสำหรับเมืองป่าตอง และข้อคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองในอนาคต โดยระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการบันทึกข้อมูลโดยย่อพร้อมกับผู้ช่วยวิจัยในการบันทึกคำสัมภาษณ์ในรูปแบบวิดีโอและแถบบันทึกเสียง

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้นำวิธีการสนทนากลุ่มมาใช้ ภายหลังจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยผู้วิจัยทำการนำเสนอรูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารการพัฒนาเมืองป่าตองแก่ผู้ร่วมการสนทนากลุ่มที่มาจากภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาสังคมซึ่งผู้ร่วมสนทนากลุ่มนี้จะได้มาจากการเลือกสรรตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ว่าจะเป็นผู้ที่สนใจและสามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์ที่สนใจศึกษามากที่สุด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความชัดเจน และแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสำหรับเมืองป่าตองที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงกับคำถามในการวิจัยมีความชัดเจนเข้าใจง่ายและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 3 กลุ่ม รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 13 คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถูกคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดตามความสัมพันธ์กับการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืนนี้ กลุ่มตัวแทนภาครัฐ คือ ตัวแทนของข้าราชการที่มีการปกครองโดยตรงที่ท้องถิ่นตำบลป่าตอง ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลเมืองป่าตอง ข้าราชการ และตำรวจ จำนวน 4 คน

กลุ่มตัวแทนภาคประชาสังคม คือตัวแทนของกลุ่มประชาสังคมต่าง ๆ ประกอบด้วยตัวแทนสมาคมผู้ประกอบการโรงแรม สมาชิกสหภาพนายความ สมาชิกชุมชนหนึ่งตำบล และสมาชิกมูลนิธิในป่าตอง จำนวน 4 คน

กลุ่มตัวแทนเอกชน คือกลุ่มนักธุรกิจผู้ประกอบการต่าง ๆ ในเมืองป่าตอง ประกอบด้วย นักธุรกิจผู้ประกอบการกิจการโรงภายในพื้นที่ป่าตอง นักธุรกิจผู้ประกอบการสถานบันเทิงในพื้นที่ป่าตอง นักธุรกิจผู้ประกอบการพื้นที่เช่าการค้า และนักธุรกิจผู้ประกอบการทัวร์และท่องเที่ยว จำนวน 5 ท่านจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืนเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ในการศึกษาการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1.1 การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืนรูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากอดีตจนถึงปัจจุบันตามความเจริญก้าวหน้าของการพัฒนาเมืองป่าตองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดภูเก็ตซึ่งจะเห็นได้จากการท่องเที่ยวเมืองป่าตองดังนี้

1.1.1 รูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองในอดีตผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับรูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองในอดีต โดยสรุป คือ ลักษณะเมืองป่าตองในอดีตมีการทำเกษตรกรรม มีการทำประมงลากอวน และการท่องเที่ยวเมืองป่าตองในอดีตยังไม่เหมือนปัจจุบัน ถนนยังเป็นลูกรัง ชาวบ้านใช้ท่ามาหากิน เดินไปตัดยางและชาวบ้านส่วนใหญ่ทำสวนทำนาทำเกษตรกรรม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่แค่มาพักผ่อน และมาดูธรรมชาติ ต่อมาเมืองป่าตองเริ่มเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้นทำให้มีประชากรเพิ่มขึ้นและมีการยกระดับการท่องเที่ยวของตนเองเรื่อย ๆ เริ่มจากการหารายได้จากนักท่องเที่ยว เริ่มมีโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร จนกระทั่งการเริ่มต้นของการทำถนนคนเดิน คือถนนบางลา ทำให้เมืองป่าตองกลายเป็นเมืองที่มีการผสมผสานระหว่างการท่องเที่ยวตอนกลางวันเน้นชายหาด และการท่องเที่ยวยามค่ำ

1.1.2 รูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองในปัจจุบันรูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตอง ในปัจจุบันมีความเจริญในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น มีโรงแรมขนาดใหญ่และมีสถานบันเทิงต่าง ๆ รองรับนักท่องเที่ยว การมีประชากรแฝงจำนวนมาก เป็นต้น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ทัศนะประเด็นสรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองในปัจจุบันไม่มีการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมมากนัก เนื่องจากเกิดปัญหาจากแผนงานที่เคยวางไว้ไม่สอดคล้องกับสภาพการเจริญเติบโตของบ้านเมืองในปัจจุบัน เนื่องจากการท่องเที่ยวในปัจจุบันมีการเติบโตที่รวดเร็ว ผู้คนประกอบอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีจำนวนในแต่ละวันมากกว่าประชากรพื้นที่ประมาณ 3-4 เท่า การพัฒนาบ้านเมืองของป่าตองมีการเน้นด้านสิ่งแวดล้อมอยู่แล้ว หากแต่ไม่มีรูปแบบการจัดการที่สอดคล้องกับการเติบโตของบ้านเมือง และการบริหารการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

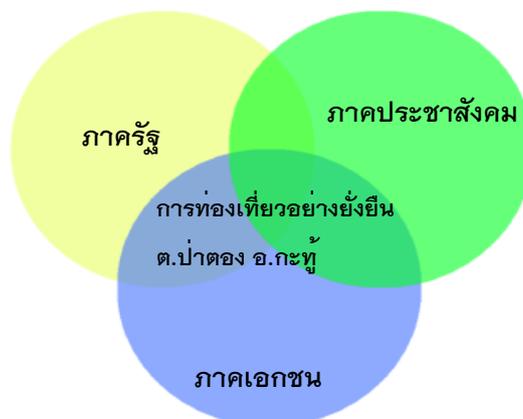
1.2 ปัญหาอุปสรรคในการร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม ปัจจุบันมีปัญหอะไรบ้าง จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ในการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืน ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ปัจจุบันการร่วมมือระหว่างภาครัฐจะเป็นการเข้าหาจากฝั่งภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคมเป็นส่วนมาก หน่วยงานภาครัฐจะไม่ได้มีการรับฟังหรือการช่วยเหลือมากนัก เนื่องจากเรื่องของนโยบายการพัฒนาเมืองที่ดี หรือกฎหมายที่ยังไม่รองรับที่ดี ทั้งนี้ผู้ประกอบการและภาคประชาสังคมก็มีความต้องการที่จะช่วยเหลือพัฒนาตำบล ทั้งเรื่องการทำโครงการหรือการสนับสนุนงบประมาณต่าง ๆ หากแต่ยังขาดกลุ่มคนผู้ประสานงาน

รูปแบบการร่วมมือระหว่างไตรภาคีในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ควรเป็นอย่างไจากสภาพปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองจึงทำให้เกิดความสงสัยว่ารูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืนมีความเหมาะสมหรือไม่ และอย่างไร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืนต่าง ๆ ที่ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ที่ศึกษารูปแบบที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืนควรเป็นอย่างไ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสังเกตเห็นว่าการทำงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวในป่าตอง ยังขาดการประสานงานจากแต่ละภาคส่วน กล่าวคือไม่มีการเชิญชวนหน่วยงานจากภาคส่วนอื่น เข้าร่วมทำงานและออกความคิดเห็นเพื่อที่จะประสานงานและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การที่หน่วยงานภาครัฐออกแผนว่าอยากเชิญชวนเที่ยวน้ำตกวังชี้อ่อน ในตำบลป่าตอง แต่ทางเอกชนกลับไม่ทราบถึงการทำงาน หรือแนวทางการสนับสนุนมากนัก ทำให้การช่วยเหลือการท่องเที่ยวดังกล่าว ไม่ได้รับการกล่าวถึงหรือพัฒนาเท่าที่ควร หรือยกตัวอย่างเช่น การจัดงานเทศกาลลอยกระทงในถนนบางลาของหน่วยงานเอกชน ร่วมมือกับภาคประชาสังคม ก็เป็นการจัดงานกันเอง และระบุรูปแบบการจัดงานกันเอง แทนที่ภาครัฐจะรับรู้ และช่วยประสานงานแก่หน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมเป็นที่รับรู้ได้มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยจะนำเสนอการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืนที่เหมาะสม ซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผลการวิเคราะห์รูปแบบการการท่องเที่ยวเมืองป่าตอง ปัญหาอุปสรรค และการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็นและสังเคราะห์ขึ้นเป็นโมเดลการทำงานร่วมกันแบบไตรภาคี ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืนที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด

ภาพที่ 1 โมเดลไตรภาคี

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

โมเดลไตรภาคีเป็นการสร้างรูปแบบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในตำบลป่าตอง จังหวัดภูเก็ต โดยมีรายละเอียดสำหรับแต่ละส่วน ดังนี้

ภาครัฐ ประกอบไปด้วยตัวแทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยควรมีองค์กรหลักคือ เทศบาลเมืองป่าตอง และสถานีตำรวจภูธรเมืองป่าตอง ซึ่งเป็นหน่วยงานข้าราชการในพื้นที่ และเป็นผู้มีอำนาจในการปกครองและผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากการทำการ สัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนั้น ผู้วิจัยพบว่า เทศบาลเมืองป่าตอง คือผู้มีหน้าที่หลักในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตอง โดยได้มีการจัดทำแผนงานและนโยบายออกมาเป็นประจำทุกปี และเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนงาน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายหลักของจังหวัด และของประเทศ ในขณะที่ตำรวจซึ่งเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย เป็นหนึ่งในหน่วยงานหลักที่ ต้องบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎของประเทศ และแนวทางการทำงานของเมือง

ภาคประชาสังคม ควรประกอบไปด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่ไม่ใช่หน่วยงานภาครัฐ เช่น ตัวแทนกลุ่มประชาชน หรือกลุ่มผู้ประกอบการต่าง ๆ เป็นต้น เนื่องจากผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ปรากฏว่า เราพบหน่วยงานดังกล่าวมีกลุ่มคน หรือการรวมตัว ที่ค่อนข้างแข็งแรง ยกตัวอย่างเช่น ชมรมผู้ประกอบการสถานบันเทิงป่าตอง มีสมาชิกเป็นเจ้าของ หรือผู้จัดการ สถานบันเทิงรวมกันมากกว่า 100 ร้านค้า และเป็นกลุ่มที่สร้างรายได้ให้แก่เมืองป่าตองเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีแรงผลักดัน และสามารถช่วยเหลือการท่องเที่ยวเมืองป่าตองได้เป็นอย่างดี หรือชมรมโรงแรมป่าตอง ก็มีกลุ่มคณะกรรมการ และสมาชิกในชมรมรวมกันประมาณ 50 คน นับเป็นห้องพักรวมกันมากกว่า 4,000 ห้อง หรือกลุ่มฐานลูกค้าด้านการท่องเที่ยวมากถึง 4,000 ครอบครัว ซึ่งภาคประชาสังคมจะเป็นช่องทางสำคัญที่ช่วยในการสื่อสารระหว่างแต่ละหน่วยงานได้เป็นอย่างดี

ภาคเอกชน รวมไปถึงตัวแทนชุมชน ตัวแทนจากธุรกิจต่าง ๆ และผู้นำชุมชนต่าง ๆ เนื่องจากสิ่งที่ผู้วิจัยรับรู้ได้จากคนกลุ่มนี้คือความเข้าใจในบริบทของธุรกิจ และแนวทางในการดำเนินกิจการเป็นอย่างดี รวมถึงความรู้ความสามารถที่มีและประสบการณ์ทั้งด้านการทำงาน และด้านการเป็นผู้ประสบโดยตรง ทำให้เล็งเห็นว่า กลุ่มนี้จะช่วยเป็นคนที่ดีคอยนำเสนอแนวทางต่าง ๆ และพร้อมนำเสนอประสบการณ์ที่พบเจอโดยตรง โดยผู้วิจัยเล็งเห็นว่า การจะพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การมีส่วนร่วมจากประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และจะเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในเมืองนานกว่าคนกลุ่มอื่น จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการ

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

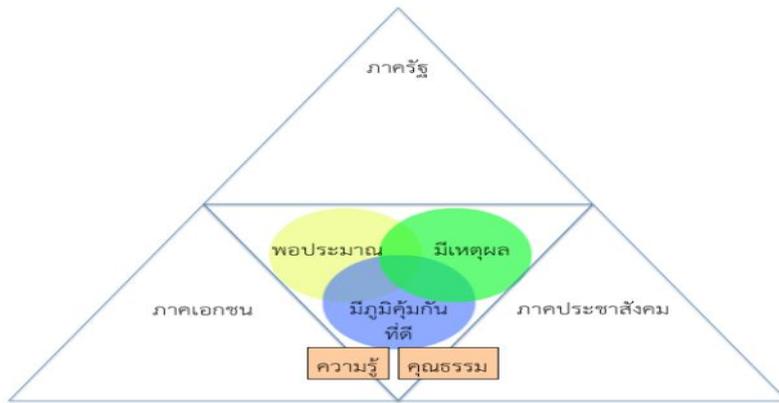
จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ทำให้สามารถสรุปเป็น การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเมืองป่าตองได้ และผู้วิจัยได้นำ

รูปแบบที่เหมาะสมที่ได้จากผลการวิจัยไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันความชัดเจน และแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในเมืองป่าตองที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด

3. รูปแบบที่เหมาะสมของการบริหารการพัฒนาเมืองป่าตอง

จากการทำสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลได้ออกมาเป็นรูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสำหรับเมืองป่าตอง (Sustainable Tripartite) ดังภาพที่ 2

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

ภาพที่ 2 รูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสำหรับเมืองป่าตอง (Sustainable Tripartite)

โมเดล Sustainable Tripartite มีองค์ประกอบซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แกนกลางนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 มาเป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจว่าหลักเกณฑ์การดำเนินการของรูปแบบดังกล่าว จำเป็นต้องมีธรรมาภิบาล และแนวทางปรัชญาที่ยกมา ถือเป็นแนวทางที่ยอมรับได้โดยคนไทยทั่วไป ซึ่งแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ 3 ห่วง และ 2 เงื่อนไข โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ห่วงที่ 1 พอประมาณ หมายถึงพอประมาณในทุกอย่าง ซึ่งถือเป็นหนึ่งในใจความสำคัญ เนื่องจากพอประมาณหมายถึงการไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อน และไม่ต้องมากเกินไป หรือน้อยเกินไป ซึ่งถือเป็นหนึ่งในความหมายของการดำเนินการอย่างยั่งยืนเช่นกัน เนื่องจากรูปแบบการดำเนินงานดังกล่าวได้มอบอำนาจให้คนกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ที่พูดแทนคนส่วนมาก จึงกล่าวได้ว่า คนที่เข้ามาในการทำงาน ต้องไม่ใช่คนที่หวังผลประโยชน์มากเกินไป หรือไม่ได้ต้องการที่จะเอาผลประโยชน์แถม โดยไม่สนใจคนและธรรมชาติทั่วไป

ห่วงที่ 2 มีเหตุผล หมายถึงการกระทำใด ๆ โดยความรอบคอบ ซึ่งแสดงว่าการทำงานต้องมีการคิดไตร่ตรองอย่างดี ก่อนที่จะทำการใด ๆ หรือการที่จะตัดสินใจทำอะไร ต้องมีหลักการที่เห็นสมควร และยังหมายถึงว่า การจะทำอะไรที่พอเพียง หรือพอประมาณตามห่วงแรก ต้องมีเหตุผลด้วย การพอประมาณถ้าไม่มีเหตุผลที่รองรับ อาจจะมีหมายถึงมากเกินไปหรือน้อยเกินไปได้

ห่วงที่ 3 มีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึงการวางแผนเพื่อป้องกันผลกระทบต่าง ๆ หลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้อธิบายห่วงนี้ไว้ว่า “คือการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล” ซึ่งหากเข้ามาถึงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือการวางแผนการในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีความพร้อม ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การท่องเที่ยว

สรุปคือการมีสามห่วง ทำให้คนที่เข้ามาทำงานมีธรรมาภิบาลเพื่อไม่ให้กระทบต่อผู้อื่น พร้อมพัฒนาร่วมกันอย่างมีเหตุผล ภายใต้การวางแผนเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันและส่วนเงื่อนไข ทั้งสอง เป็นการอธิบายถึงการทำงานในเรื่อง 3 ห่วงข้างต้น จำเป็นต้องมี 2 เงื่อนไขเป็นเหมือนพื้นฐานในการดำเนินการ

เงื่อนไขที่ 1 ความรู้ ซึ่งถือเป็นสิ่งหนึ่งที่รูปแบบพยายามพัฒนา คือการนำเอากลุ่มคนที่มีความรู้ เข้ามาร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเงื่อนไขความรู้นี้จะทำให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างถูกต้องและสมควร จึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญ เพื่อใช้ในการคัดเลือกคนเข้ามาช่วยเหลือและดำเนินการ

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

เดือนซีที่ 2 คุณธรรม ก็จะเป็นอีกเดือนสำคัญ ดังที่ได้กล่าวไป คนที่เข้ามานับเป็นคนที่เป็นเหมือนตัวแทนของคนหมู่มาก และเข้ามาเพื่อช่วยเหลือการท่องเที่ยว ดังนั้น พื้นฐานดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงาน

สรุปก็คือ หลังจากการทำสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้เข้าใจถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น หากการทำรูปแบบไตรภาคีโดยไม่มีแบบแผนหรือแกนกลาง จึงทำให้ผู้วิจัยเพิ่มแกนกลางของโมเดลขึ้นมา ให้เป็นรูปแบบใหม่ และนำมาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 มาปรับใช้ โดยให้มีรูปแบบการทำงาน 3 ห่วง ภายใต้อันตราย 2 เดือนไซ โดยหวังจะให้เป็นหลักคุณธรรม เพื่อน้อมนำจิตใจของการทำงานดังกล่าว

สรุปผล

1. การท่องเที่ยวเมืองป่าตอง

1.1. การท่องเที่ยวเมืองป่าตองในอดีตพบว่า

ป่าตองไม่ใช่เมืองท่องเที่ยว แต่เป็นเมืองที่มีวิธีชุมชนในการประมง มีคลองไหลผ่าน มีน้ำตก มีป่าเขาเอาไว้เพื่อการเกษตร จากนั้นค่อยๆพัฒนาจนกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ชัดเจนมากขึ้นเนื่องจากการมาของทหารเรือของประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ชาวบ้านเริ่มตื่นตัวถึงช่องทางทำมาหากินในรูปแบบใหม่ เริ่มมีการทำร้านอาหาร ร้านค้าต่าง ๆ และเริ่มมีธุรกิจบริการริมชายหาด

1.2. การท่องเที่ยวเมืองป่าตองในปัจจุบัน

พบว่าป่าตองได้เป็นที่รู้จักกันในวงกว้างมากขึ้น และเป็นหนึ่งในหาดทรายที่มีคนรู้จักมากที่สุดในโลก ซึ่งมีส่วนผสมของนักท่องเที่ยวจากหลายเชื้อชาติ โดยหลักๆคือ ออสเตรเลีย จีน รัสเซีย และจากทวีปยุโรป ทั้งนี้คาดว่าเพราะเมืองป่าตองมีการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยมีตลาดของสด โรงแรม ร้านอาหาร หาดทรายยาว และถนนบางลา ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวหลักของเมือง เป็นถนนคนเดินประมาณ 600 เมตร มีสถานบันเทิงตลอดสองข้างทาง และสามารถอยู่เที่ยวในพื้นที่นี้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

2. ปัญหาอุปสรรคในการร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม พบว่า

หน่วยงานมีความต้องการที่จะช่วยเหลือ และพัฒนาการท่องเที่ยว แต่อย่างยิ่งขาดการประสานงานและร่วมมือกันระหว่างภาคส่วน และไม่มีเวทีให้แต่ละหน่วยงานสามารถสื่อสารซึ่งกันและกันได้ ยกตัวอย่างเช่น การทำงานพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐ และภาคเอกชน จะไปกันคนละทาง เพราะภาครัฐมุ่งพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะบริเวณภูเขา และน้ำตก แต่ภาคเอกชนพยายามพัฒนาบริเวณ หน้าชายหาด ทำให้เปลืองงบประมาณทั้งสองภาคส่วน และภาคประชาสังคมก็ไม่ว่าจะจะสามารถช่วยประสาน และสนับสนุนส่วนไหนถึงจะดีที่สุด

นอกจากนี้การที่ขาดองค์กรส่วนกลางที่จะเป็นศูนย์กลางที่จะเป็นผู้คอยช่วยเหลือในการพัฒนา และคอยช่วยเหลือในการประสานงานต่าง ๆ และผู้ที่หน่วยงานภาครัฐรับฟัง ก็ไม่ใช่ผู้ที่มีความสามารถ ในการบริหารงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของป่าตองโดยแท้จริง ทำให้ขาดข้อมูลกันอย่างทั่วถึง

3. รูปแบบที่เหมาะสมของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนพบว่า

จากการวิจัย ทำให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม คือการทำงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างสามองค์กร คือภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม โดยแต่ละหน่วยงานเข้าร่วมทำงานร่วมกัน โดยให้ภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักในการทำงาน โดยมีภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เป็นเหมือนฐานเพื่อให้หน่วยงานหลักตัดสินใจโดยความสำคัญของรูปแบบนี้คือแกนกลางของโมเดล คือการน้อมนำหลักการปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ โดยใช้หลักการ 3 ห่วง 2 เดือนไซ เพื่อให้เข้าใจถึงหลักการของการทำงานร่วมกัน และหลักการของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอีกด้วย

อภิปรายผล

1. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 รูปแบบอัตลักษณ์ของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะทู้ จังหวัดภูเก็ต ในความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่าเมืองป่าตอง มีหาดทรายที่สวยงาม ด้วยความยาว 3 กิโลเมตร ทำให้เกิดการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และด้วยสภาพแวดล้อมที่โอบล้อมไปด้วยภูเขารอบด้าน ทำให้เมืองดูน่าหลงใหล นับตั้งแต่อดีตการท่องเที่ยวมีการเติบโตตามแต่ละยุคสมัย โดยเริ่มจากสมัยยุคสงครามโลกที่ชาวอเมริกันได้มาบุกเบิกไว้ จึงทำให้เมืองป่าตองมีกลิ่นอายของอารยธรรมตะวันตกค่อนข้างมาก ทั้งเรื่องร้านค้า และรูปแบบของเมือง เมืองป่าตองเริ่มพัฒนาด้านการท่องเที่ยวอย่างก้าวกระโดดอีกครั้งเมื่อประมาณ 20 ปีที่แล้ว มีการให้ถนนบางเส้นเป็นถนนปิด มีการผ่อนผันเรื่องสถานบันเทิงบนถนนเส้นดังกล่าว ทำให้กลายเป็นเมืองที่มีจุดดึงดูดเรื่องสถานบันเทิงอย่างแท้จริง

ปัจจุบันเมืองป่าตอง เป็นเมืองที่มีส่วนผสมของการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เพราะเนื่องจากล้อมรอบด้วยภูเขา มีน้ำตก มีธรรมชาติที่ยังเต็มเปี่ยม เนื่องจากกฎหมายเรื่องความสูง ทำให้ยังมีภูเขาที่ค่อนข้างเขียวขจี และมีน้ำตกที่เป็นแหล่งน้ำสำคัญของชาวบ้านอยู่ และสุดเขตของภูเขาที่มีหาดทรายโอบล้อมไว้ มีอ่าวขนาดเล็กเป็นของตัวเอง ทำให้คลื่นทะเลค่อนข้างสงบ และไม่มีสัตว์อันตรายในพื้นที่ ส่วนตรงกลางของเมืองมีทั้งสถานบันเทิง ศูนย์การค้า โรงแรม ตลาดสด โรงแสดงเวทีทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หลากหลาย และเป็นจำนวนมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nokarin (2013) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน กรณีศึกษาตลาดเก่าอ่างศิลา เทศบาลเมืองอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดเก่าอ่างศิลาในการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนตลาดเก่าอ่างศิลาในการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ ความตระหนักถึงประโยชน์ ต่อส่วนรวมจากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และแรงจูงใจทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของตลาดเก่าอ่างศิลาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่สำคัญ ได้แก่ การตัดสินใจอำนวยความสะดวกในพื้นที่ที่ยังไม่เพียงพอ เช่น ปริมาณถังขยะ ห้องน้ำสาธารณะ และที่จอดรถ ส่วนในเรื่องของข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตลาดเก่าอ่างศิลา ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตลาดเก่าอ่างศิลาควรบูรณาการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ชุมชน ในท้องถิ่นเกิดความรัก ความหวงแหน และความภาคภูมิใจทรัพยากรการท่องเที่ยว ควรจัดอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ชุมชนเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และภาครัฐ ควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาตลาดเก่าอ่างศิลาต่อเนื่องทุก ๆ ปี

2. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 กระบวนการจัดการการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะทู้ จังหวัดภูเก็ต พบว่า

ที่ผ่านมามีการทำงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นการทำงานที่ต่างฝ่ายต่างทำงาน ทำให้การท่องเที่ยวในเมืองป่าตองมักไปกันคนละทาง เช่น หน่วยงานเอกชนก็จะพยายามจัดกิจกรรมบริเวณหน้าหาด โดยหวังจะดึงดูดนักท่องเที่ยวร่วมงาน หรือจัดงานมหกรรมดนตรีแบบต่างประเทศ เพื่อเพิ่มชื่อเสียงให้เมือง เป็นต้น ในขณะที่ภาครัฐก็ไม่ได้สนับสนุน และมองว่าเป็นการดำเนินการท่องเที่ยวที่ไม่อนุรักษ์ความเป็นไทย และไม่พัฒนาธรรมชาติ และการท่องเที่ยวที่ภาครัฐพยายามพัฒนา ก็ไม่สามารถตอบโจทย์เรื่องค่าใช้จ่าย รายได้ และการสร้างชื่อเสียงได้ เหมือนที่เอกชนต้องการ

“ความริ่รากรฐานมาจากจิตสำนึก”

หากแต่ความเป็นจริงแล้ว ปัจจุบันการท่องเที่ยวทั้งสองอย่างสามารถทำงานร่วมกัน และสามารถสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทย ที่สามารถตอบโจทย์ทั้งเรื่องภาพลักษณ์ความเป็นไทย การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ หรือแม้แต่เรื่องรายได้ หากแต่การทำงานร่วมกันของแต่ละภาคส่วน เพื่อร่วมกันพัฒนาเป็นเรื่องจำเป็น

ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ ภาครัฐก็ไม่เปิดรับฟังจากภาคเอกชน และไม่พยายามที่จะสื่อสิ่งที่ตนต้องการให้แก่ภาคเอกชนฟัง ทำให้ไม่มีการร่วมกันดำเนินการระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนที่เป็นตัวแปรสำคัญ ทำให้เกิดผลกระทบไปถึงภาคประชาสังคม ที่ได้รับผลกระทบทั้งจากสองภาคส่วน ทั้งที่เป็นหน่วยที่มีส่วนสำคัญที่สุดกับการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lambert (2009) ได้ศึกษาธรรมชาติการท่องเที่ยว การประยุกต์ใช้กรอบความยั่งยืนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปยังเกาะของโตมิเนีย ผลการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสบการณ์การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเป็นความปรารถนาสำหรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยว และเป็นสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศที่กำลังพัฒนา รวมถึงประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ

3. ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวของตำบลป่าตอง อำเภอเกาะภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่ารูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับเมืองป่าตอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมจากแต่ละภาคส่วน ไม่สามารถบอกได้ว่า จะให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นผู้ตัดสินใจ เนื่องจากเมืองนี้รายได้แทบจะทั้งหมดมาจากการท่องเที่ยว ทำให้เห็นได้ว่าการท่องเที่ยวในเมืองป่าตองมีมูลค่ามหาศาล และหากการตัดสินใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดขึ้นโดยกลุ่มคนเดียว อาจจะไม่มีคนอื่นทำตามได้ เหมือนที่เคยผ่านมา ดังนั้น เราจึงใช้รูปแบบในการทำงานร่วมกันระหว่าง 3 ภาคส่วน คือ โมเดล ไตรภาคี โดยนำเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข มาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โดยโมเดลไตรภาคีเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมด้านเท่าขนาดใหญ่ ประกอบด้วย 3 เหลี่ยมด้านเท่าอีก 3 ชั้นด้านใน ซึ่งเป็นตัวแทนของทั้งสามภาคส่วน และมีแกนกลางของสามเหลี่ยมขนาดใหญ่เป็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งทั้งสามภาคส่วนประกอบไปด้วย

ภาครัฐ ถูกวางไว้ด้านบนสุดเสมือนเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นองค์กรที่สำคัญ และต้องเป็นผู้ผลักดันให้เกิดการพัฒนา ภาครัฐควรประกอบไปด้วย นายกเทศมนตรีเมืองป่าตอง ผู้นำชุมชน สมาชิกในเทศบาล ตำรวจท่องเที่ยว ตัวแทนจากสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต และ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐมีอำนาจในการช่วยเหลือสนับสนุน และทำให้รูปแบบต่าง ๆ เกิดผล อีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่ประสานกับหน่วยงานอื่นทั้งระดับจังหวัดและระดับประเทศ ทำให้ภาคส่วนนี้มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อที่จะให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

ภาคเอกชน อยู่บริเวณด้านล่างของภาครัฐ เป็นเสมือนผู้สนับสนุน เนื่องจากภาคเอกชนจะเป็นผู้มีส่วนร่วมหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยว เนื่องจากผู้ที่จะได้รับผลกระทบในแง่ของเศรษฐกิจมากที่สุด ก็คือภาคเอกชน โดยควรจะต้องมีส่วนร่วมประกอบที่หลากหลาย เช่น นักธุรกิจด้านการโรงแรม ทัวร์ สถานบันเทิง พื้นที่ให้เช่า ศูนย์การค้า รวมไปถึงผู้ประกอบการขนาดเล็กเช่นผู้ประกอบการหน้าหาด เป็นต้น ซึ่งกลุ่มดังกล่าวถือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ จะเห็นได้ว่า แต่ละท่านมีแนวทางที่ต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ แต่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ ทำให้การท่องเที่ยวในเมืองป่าตองไม่สามารถเดินหน้าไปในทิศทางเดียวกันได้

ภาคประชาสังคม อยู่บริเวณด้านล่างของภาครัฐเช่นกัน อยู่ในฐานะผู้ได้รับผลกระทบในการทำงานของภาครัฐ ภาคประชาสังคมควรเป็นกลุ่มตัวแทนจากชุมชน โดยอาจจะเป็นผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มสมาคม เช่น สมาคมการโรงแรมป่าตอง สมาคมรมชชายหาด ประชากรรัฐสามัคคี หรือกลุ่มมูลนิธิในเมืองป่าตอง โดยกลุ่มนี้ต้องเป็นชาวบ้านเมืองป่าตองแต่กำเนิด เป็นผู้ที่อยู่ในเมืองนี้ และเป็นผู้ได้รับผลกระทบในการตัดสินใจหรือการทำงานจากหน่วยงาน

“ความรู้มีรากฐานมาจากจิตสำนึก”

นอกจาก 3 ภาคส่วนที่กล่าวมาข้างต้น ตรงกลางจะเป็นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข โดยมีรายละเอียดดังนี้

ห่วงที่ 1 พอประมาณ หมายถึงพอประมาณในทุกอย่าง ซึ่งถือเป็นหนึ่งในใจความสำคัญ เนื่องจากพอประมาณหมายถึงการไม่เบียดเบียนผู้อื่นให้เดือดร้อน และไม่ต้องการมากเกินไป หรือน้อยเกินไป ซึ่งถือเป็นหนึ่งในความหมายของการดำเนินการอย่างยั่งยืนเช่นกัน เนื่องจากรูปแบบการดำเนินงานดังกล่าวได้มอบอำนาจให้คนกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ที่พูดแทนคนส่วนมาก จึงกล่าวได้ว่า คนที่เข้ามาในการทำงาน ต้องไม่ใช่คนที่หวังผลประโยชน์มากเกินไป หรือไม่ได้ต้องการที่จะเอาผลประโยชน์แถมตน โดยไม่สนใจคนและธรรมชาติทั่วไป

ห่วงที่ 2 มีเหตุผล หมายถึงการกระทำใด ๆ โดยความรอบคอบ ซึ่งแสดงว่าการทำงานต้องมีการคิดไตร่ตรองอย่างดี ก่อนที่จะทำการใด ๆ หรือการที่จะตัดสินใจทำอะไร ต้องมีหลักการเห็นสมควร และยังหมายถึงว่า การจะทำอะไรที่พอเพียง หรือพอประมาณตามห่วงแรก ต้องมีเหตุผลด้วย การพอประมาณถ้าไม่มีเหตุผลที่รองรับ อาจจะหมายถึงมากเกินไปหรือน้อยเกินไปได้

ห่วงที่ 3 มีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึงการวางแผนเพื่อป้องกันผลกระทบต่าง ๆ หลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้อธิบายห่วงนี้ไว้ว่า “คือการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล” ซึ่งหากเข้ามาถึงการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือการวางแผนการในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมีความพร้อม ต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การท่องเที่ยวและส่วนเงื่อนไข ทั้งสอง เป็นการอธิบายถึงการทำงานในเรื่อง 3 ห่วงข้างต้น จำเป็นต้องมี 2 เงื่อนไขเป็นเหมือนพื้นฐานในการดำเนินการ

เงื่อนไขที่ 1 ความรู้ ซึ่งถือเป็นสิ่งหนึ่งที่รูปแบบพยายามพัฒนา คือการนำเอากลุ่มคนที่มีความรู้ เข้ามาร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยว โดยเงื่อนไขความรู้นี้ จะทำให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างถูกต้องและสมควร จึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญ เพื่อใช้ในการคัดเลือกคนเข้ามาช่วยเหลือและดำเนินการ

เงื่อนไขที่ 2 คุณธรรม ก็จะเป็นอีกเงื่อนไขสำคัญ ดังที่ได้กล่าวไป คนที่เข้านับเป็นคนที่เหมือนตัวแทนของคนหมู่มาก และเข้ามาเพื่อช่วยเหลือการท่องเที่ยว ดังนั้น พื้นฐานดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lambert (2009) ได้ศึกษาธรรมชาติการท่องเที่ยว การประยุกต์ใช้กรอบ ความยั่งยืนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไปยังเกาะของโตมินิกา ผลการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างต่อเนื่อง เพื่อประสบการณ์การเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วเป็นความปรารถนาสำหรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมากขึ้นในหมู่นักท่องเที่ยว และเป็นสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศที่กำลังพัฒนา รวมถึงประเทศที่กำลังพัฒนาอื่น ๆ กรณีศึกษาของโตมินิกาถูกนำมาใช้ร่วมกับข้อมูล จากความยั่งยืนและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 1) การพัฒนาที่ครอบคลุมรอบความยั่งยืน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) การทดสอบการประยุกต์ใช้โดยการสำรวจการปฏิบัติในปัจจุบันของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่าแนวโน้มปัจจุบันและการอธิบายโดยรอบความยั่งยืน และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นเพื่อให้สะท้อนถึงสถานการณ์ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในโตมินิกา ถูกระบุว่าเป็นค่าที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ทางกายภาพ แรงจูงใจทางการเมือง เศรษฐกิจข้อตกลงการค้า วัฒนธรรม ทูตทางสังคม ทัศนคติ พฤติกรรม ความตระหนักของสาธารณชน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่นำไปใช้ได้ทันทีเพื่อการพัฒนาารูปแบบการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยว หรือไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเมืองในรูปแบบใดก็ตาม ควรมีการมีส่วนร่วมให้ครบทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในเมืองที่มีความหลากหลาย (Diversity) เช่น เมืองป่าตอง เป็นต้น ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนาเกิดขึ้นเร็วมาก และความต้องการของแต่ละบุคคลมีความหลากหลายทำให้เกิดการพัฒนาไปกันคนละแนวทาง ดังนั้น

1. การรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ควรมีการดำเนินการอย่างถูกหลักการ และต้องคิดถึงหลักการของความยั่งยืนเป็นที่ตั้ง

2. การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้คนรู้โดยทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวและประชาชน มิเช่นนั้นจะกลายเป็นการเปลืองงบประมาณ เพราะไม่มีการต่อยอดได้

และ 3. ควรสนับสนุนให้เกิดภาคประชาสังคมที่แข็งแรง เพราะปัจจุบันมีเพียงบางองค์กรที่มีความแข็งแรง และองค์กรดังกล่าวส่วนใหญ่ มีกลุ่มเอกชนหนุนหลัง ทำให้คำตอบ หรือข้อเสนอแนะมีการโอนเอียงในบางครั้ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยความคิดเห็นและการยอมรับของประชาชนชาวเมืองป่าตอง ในการร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. ควรมีการศึกษาเรื่องการเตรียมความพร้อมของเมืองป่าตองในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านแผนงานโครงการ ด้านงบประมาณ เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ความพร้อมในการดำเนินงานของเมืองท่องเที่ยวที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเมืองป่าตอง

และ 4. ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวสำหรับจังหวัดภูเก็ต

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ในเชิงวิชาการ ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองอย่างยั่งยืน โดยมีการเสนอรูปแบบที่เหมาะสม โดยเล็งไปที่ประเด็นของความร่วมมือระหว่างไตรภาคีอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเมืองท่องเที่ยวที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับเมืองป่าตองได้

ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ผลการวิจัยครั้งนี้จะก่อให้เกิดการรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองป่าตองให้มีประสิทธิผลและการเสนอทางเลือกให้ผู้บริหารได้ตัดสินใจเลือกการพัฒนาารูปแบบการท่องเที่ยวเมืองป่าตอง อย่างเหมาะสม

References

- English Tourist and the Employment Department Group. (1991). *Tourism and the Environment: Maintaining the Balance*. London: Glasgow and Associates.
- France, L. (1997). *The Earthscan Reader in Sustainable Tourism*. Guildford: Earthscan.
- Goeldner, C. R., & Ritchie, J.R.B. (2011). *Tourism: Principles, Practices, Philosophies*. (12th ed.). Retrieved September 9, 2017, from https://www.academia.edu/1719960/Tourism_Principles_Practices_Philosophies_12th_Edition
- Holden, A. (2000). *Environment and Tourism*. London: Rutledge.
- Lambert, E. E. (2009). *Nature Island Tourism: Applying an Eco-Tourism Sustainability Framework to the Island of Dominica*. Retrieved August 20, 2010, from <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=1953820281&sid=3&Fmt=2&clientid=47904&RQT=309&VName=PQD>
- McIntosh, R. W., Goeldner, C. R., & Ritchie, J. R. B. (1995). *Tourism*. USA: John Wiley & Sons, Inc.
- Middleton, V. T. C., & Hawkins, R. (1998). *Sustainable Tourism: A Marketing Perspective*. Oxford; Woburn, MA: Butterworth-Heinemann.
- Nakaran, P. (2013). *Community Participation in Sustainable Tourism Development Case study: Ang Sila Old Market Ang Sila Municipality Chonburi Province*. Sukhothai Thammathirat Open University.
- National Statistical Office. (2015). *Summary of Domestic Tourism Situation 2009-2015*. Bureau of Forecasting Statistics. National Statistical Office.
- Patong Municipality. (2015). *Development strategy plan (2014-2018) Patong Municipality*. Policy and plan analysis. Patong Municipality.
- Phuket Province. (2015). *Provincial Motto*. Retrieved September 9, 2017, from http://www.phuket.go.th/webpk/contents.php?str=introduce_word
- Swarbrooke, J. (1999). *Sustainable Tourism Management*. USA: CABI.
- Tourism Authority of Thailand. (2015 a). *Phuket Province*. Retrieved September 9, 2017, from <http://www.tourismthailand.org/Where-to-Go/Phuket>.
- Tourism Authority of Thailand. (2015 b). *Top 10 Most Popular Tourist Destinations in Thailand in 2015*. Retrieved September 9, 2017, from <http://www.tourismthailand.org>.
- World Tourism Organization: WTO. (2004). *Guide for Local Authorities on DEVELOPING SUSTAINABLE TOURISM: A Tourism & Environment Publication*. World Tourism Organization, 170-171.